

Ćwiczenia, *Mechanika Kwantowa 2-12-2009* Rachunek zaburzeń I

Ćwiczenia

1. (a) Obliczyć poziomy energetyczne oscylatora harmonicznego $H_0 = \frac{p^2}{2m} + \frac{1}{2}m\omega^2 x^2$ pod wpływem “zaburzenia”

$$H' = \lambda x^2$$

w pierwszym rzędzie rachunku zaburzeń. Przydatne właściwości:

$$|n\rangle = \frac{(a^\dagger)^n}{\sqrt{n!}} |0\rangle, \quad a|n\rangle = \sqrt{n} |n-1\rangle, \quad a^\dagger |n\rangle = \sqrt{n+1} |n+1\rangle, \quad x = \sqrt{\frac{\hbar}{2m\omega}} (a + a^\dagger).$$

- (b) Czy wynik się zgadza z wartościami otrzymanymi przez podstawienie nowej częstotliwości $\omega'(\lambda)$?
Uwaga: prawidłowa odpowiedź to “raczej tak”, pomimo pozornej niezgodności – ale czemu?
(c) Dla jakich wartości λ , to przybliżenie jest poprawne?
2. (a) Obliczyć poziomy energetyczne oscylatora harmonicznego pod wpływem nieharmonicznego przyczynku do Hamiltonianu

$$H' = \lambda \left(\frac{m^2 \omega^3}{\hbar} \right) x^4$$

w pierwszym rzędzie rachunku zaburzeń.

- (b) Do jak dużych liczb kwantowych $n(\lambda)$ wynik jest w miarę dokładny?
3. (a) Obliczyć zmianę funkcji falowej stanu podstawowego (do pierwszego rzędu w λ) pod wpływem powyższego zaburzenia.
(b) Czy zaburzona funkcja falowa dalej jest parzysta?
(c) Czy niezaburzone funkcje falowe $\psi_n^{(0)}$ z dużym n mają wkład w zaburzony stan podstawowy $\psi_0^{(1)}$?

A teraz jeszcze znowu moment pędu, jeżeli starczy czasu ...

1. Sprawdzić wartości oczekiwane kwadratu momentu pędu L^2 , i moment pędu wzdłuż osi Z (L_z) w stanie ψ mającym formę kątową:

$$\psi(\vec{r}) = f(r)Y_{ll}(\theta, \phi)$$

$$Y_{ll}(\theta, \phi) = C \sin^l \theta e^{il\phi}.$$

Uwagi:

$$L^2 = -\hbar^2 \left[\frac{1}{\sin \theta} \frac{\partial}{\partial \theta} \left(\sin \theta \frac{\partial}{\partial \theta} \right) + \frac{1}{\sin^2 \theta} \frac{\partial^2}{\partial \phi^2} \right], \quad L_z = -i\hbar \frac{\partial}{\partial \phi}.$$